

حجت‌الله تقوی*

جواهردشت، نگین شرق گیلان + تصاویر

بیشتر هموطنانی که به شمال کشور سفر کرده‌اند حتماً یک بار به روستای «جواهرده» رامسر با آن مسیر زیبای جنگلی سفر کرده‌اند، این بار اما سراغ «جواهردشت» رفته‌ایم که به نوعی از فراز قله و از دل جنگل با جواهرده همسایه است.

این دو جواهر یکی در آخرین نقطه غرب مازندران و آن یکی در ورودی شرقی گیلان رخ می‌نمایند، جواهردشت طبیعت بکر، زمین‌های مرغوب برای کشت و کار، چشمه‌سارها، دشت‌های وسیع و سرسبز، هوای پاک و سالم، سکوت و صف‌ناپذیر و... صفا و طراوت را به هر خسته از راهی، هدیه کند.

جواهردشت: جوهر دشت به گویش گیلکی: جئوردشت و به معنی بالادشت، از روستاهای بیلاقی شهرستان رودسر و از توابع دهستان سیاهکل رود بخش چابکسر واقع در استان گیلان است. جواهر دشت چون جواهری زیبا و قیمتی رخ می‌نمایند. به گفته ریش‌سفیدان، در دوران قدیم جواهر نامی در این منشأ خیر و آبادانی بوده، به احترام او نام آبادی را جواهردشت نهادند. عده‌ای دیگر عقیده دارند که به خاطر زیبایی‌های طبیعی، این منطقه را جواهر دشت نامیده‌اند.

در جبهه جنوبی جواهردشت بلندترین قله استان گیلان سماموس با ارتفاع ۳ هزار و ۶۷۸ متر از سطح دریا با غرور و سرافرازی این منطقه را در پناه خویش گرفته است، برای رسیدن به قله سماموس حتماً باید یک راهنما از محله به همراه گردشگران و مسافران باشد تا راه را گم نکنند. در نزدیکی‌های قله، امامزاده‌ای قرار دارد به نام آقا سماموس، که کوهنوردان می‌توانند وسایل سفر خویش را آنجا بگذارند و با کمی استراحت در آن خود را برای صعود قله آماده کنند.

اگر بر فراز قله سماموس بایستید معمولاً همه دره اشکورات تا دریا پوشیده از مه است. بر پایه باورهای عمومی مردم منطقه روزگاری سماموس کرانه دریای بزرگی بوده است که همه منطقه شمال کشور ایران را گرفته بود.

مسیر دسترسی: شرق استان گیلان، رودسر، کلاچای، ۵ کیلومتر به سمت چابکسر، به تابلو محله سیاهکل رود خواهید رسید، جواهردشت در ۲۶ کیلومتری محله سیاهکل رود شهرستان رودسر واقع شده است. با ورود به این جاده و با گذر از میان باغات همیشه‌سبز پرتقال به روستای سیاهکل رود و خیاط محله وارد می‌شوید، از روستای خیاط محله، سجیدان و

رودخانه سجیدان می‌گذرید و وارد چاشت خورلات (چاشت به معنی ناهار) که مکانی تفریحی و گردش‌محور است می‌شوید، جاده ورودی به این روستا تا اوایل جنگل و بعد از منطقه چاشت خورلات آسفالت است، ولی کل مسیر جنگلی تا جواهر دشت جاده خاکی است، اما سرسبزی و هیجان، مشکل خستگی را هموار می‌کند، فاصله سیاهکل رود تا جواهر دشت از میان طبیعت زیبا و جنگل‌های انبوه و درختان سر به فلک کشیده، و رودخانه و دره و کوه، وسعت سبزه‌زاران و چمنزاران باصفا، منظره چریدن گله، اسب‌ها، گاو‌ها، گوسفندها و صدای زنگوله‌های آنان، بازی و ورزش جوانان در سبزه‌زارها، هر بیننده‌ای را بیشتر دل‌باخته و مشتاق می‌کند. این همه نشاط، سرور و جنب‌وجوش را باید مرهون هوای سالم و روح‌بخش کوهستانی جواهر دشت دانست. سبزه‌زارانی چون ناصره دشت، لوه سر و

وجود گیاهان زیبا مانند: گل‌گاوزبان، میش‌گوش و انواع گل‌های مختلف با رنگ‌های متفاوت از جمله زیبایی‌های این منطقه است، که با قیمت مناسب ما هم مقداری تهیه کردیم. پس از پایان جنگل مراتع شروع می‌شود. قهوه‌خانه بین‌راهی محلی مناسب برای خوردن چای و استراحت است که معمولاً رانندگان مختصری در کنار یکی از آن‌ها می‌ایستند. قبل از ورود به محله جواهر دشت آستانه متبرکه نقره عباس در دشتی زیبا و وسیع قرار دارد که معمولاً اهالی و مسافران برای زیارت و سیاحت به آنجا می‌روند تا چشم‌انداز زیبایی آن را ببینند. با گذشت از امامزاده‌ای نقره عباس و در رأس قله که امامزاده واقع شده، منطقه زیبایی جواهر دشت نمایان می‌شود، در یک چشم به هم زدن، مسیر دو ساعته پایان می‌یابد.

در طول مسیر، مسافران خودروها به شادی مشغول‌اند و گنجی حاصل از تکان تکان‌های شدید این جیب‌ها در جاده ناهموار، رفع می‌شود. از کنار بقعه، محله و خانه‌های زیبایی آن که با سقف‌های شیروانی (روزبه‌روز هم در حال افزایش هستند) دیده می‌شود، در گذشته تعداد خانه‌ها محدود بود اما هر روز خانه‌ای جدید بنا می‌شود. در سراسیم سبزه‌زاران زمین‌های زیرکشت سیب‌زمینی مشاهده می‌شود، زمین‌های محصورشده با سیم‌خاردار و دیوارهای سنگی همه و همه نشانگر زیبایی مزارع و باغ‌های کشاورزی است. جواهر دشت آب لوله‌کشی ندارد و مردم منطقه آب شرب خود را از چشمه‌های داخل محله تأمین می‌کنند. بازار کوچک و زیبایی در نقطه ورودی این آبادی وجود دارد و دکان‌های قصابی، خواربارفروشی و قهوه‌خانه در آن واقع شده است و در این نقطه مردمان خونگرم و میهمان‌نواز، به استقبالتان می‌آیند.

درباره روستا: جواهر دشت در ارتفاع ۲۰۰۰ متری از سطح دریاچه خزر است. هرچند مشاهدات مستندی در خصوص قدمت روستا وجود ندارد، اما عده‌ای دیگر معتقدند قدمت سکونت در این روستا در حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ سال است. سکونت در این روستا دائمی نیست زیرا از اواسط پاییز تا اواسط فروردین به دلیل نزدیکی به قله ساموس پوشیده از برف است و در زمستان به دلیل بارش سنگین برف و سرما خالی از سکنه است، دامداران به همین ترتیب از اول بهار به جواهر دشت می‌آیند و اوایل فصل سرما دام‌های خود را به محله‌های پایین می‌برند. انواع لبنیات محلی، دوغ، ماست، پنیر،

گل‌گاوزبان، رب‌آلوچه، سبزی‌های معطر و دارویی از سوغات این منطقه است. جیب سواری در جاده‌های کوهستانی و جنگلی سماموس، طبیعت‌گردی و پیاده‌روی در مراتع بکر بیلاق جواهر دشت و عکاسی از مناظر رؤیایی منطقه، دیدار از بام جنگل و چشم‌اندازهایی از جلگه و دریا، نوشیدن آب زلال چشمه، شب‌نشینی دور آتش در خنکای بیلاق، صرف خوراک با گوشت تازه از جاذبه‌هایی است که خیل عظیمی از افراد محلی، علاقه‌مندان و گردشگران را به این منطقه می‌کشاند. از جمله اقدامات ماندگاری که در این منطقه انجام شده برگزاری مسابقه و جشنواره بومی و محلی است که با همکاری سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و مسئولان محلی منطقه در اواسط مردادماه برگزار می‌شود. در این منطقه مسابقاتی نظیر کشتی گیله‌مردی، طناب‌کشی و اسب‌دوانی برگزار می‌شود که با استقبال گسترده مردم منطقه و مهمانان داخلی و خارجی مواجه شده است.

جواهر دشت، جواهری دیدنی است و هر ایرانی مشتاق طبیعت بایسته است برای یک‌بار هم شده این روستا را ببیند و با مردم خوب و مهربان آنجا که از روستاهای سیاهکل رود، قاسم‌آباد علیا و سفلا، گوماست و روستاهای دیگر که در فصل تابستان در جواهر دشت اسکان دارند، آشنا شوند.

از یکی از تورها سؤال کردم در سال ۹۴ برای ۲ روز و ۲ شب ماندن در این زیبایی‌ها، باید حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان هزینه کنید که برای یک‌بار تجربه این سرزمین بکر می‌ارزد، یا به همان ترتیبی که در ابتدا عرض شد خودتان به محل عزیمت کنید.

* مسئول دفتر فرهنگ اسلامی دانشگاه آزاد واحد رودسر و املش و مدرس دانشگاه